

Seçimler Öncesi – İç Siyasi Gelişmeler ve Beklentiler

Cüneyt Ülsever

Şimdi bu konunun seçilmesinin nedeni muhakkak ki Türkiye'nin hep beraber fikir birliği ettiğimiz üzere bir krizin içinde olması ama ben biraz kenara çekildiğimde hafif rahatlıyorum çünkü size garanti ediyorum ki bu ne ilk krizdir ne de son kriz olacaktır. Türkiye hem böyle çok büyük krizler görmüştür hem de bundan sonra da görmeye devam edecektir. O bakımdan belki biraz rahatlamakta fayda var. Türkiye kendi başını devamlı belaya sokar ama içindeki, genlerindeki güç sayesinde de belanın son anda köşesinden de döner. Bunu söylerken çok samimi olarak 22 Temmuz'da seçimin yapılıp yapılmayacağını bilmediğimi, AK Partisi için bir kapatma davası açılıp açılmayacağını da bil-

mediğimi, geçenlerde patlatılan bombanın hangi örgüt tarafından atıldığını da bilmediğimi, bunun sonunda Kuzey Irak'a gidilip gidilmeyeceğini de bilmediğimi de söylemek istiyorum. Böyle bir ortamda dahi birazcık kenara çekilip daha sakin olmanın faydalı olduğunu düşünüyorum.

Niye böyle bir tarihi krizler sürecinden bahsediyorum? Benim çok temel bir yargım var. Türkiye Cumhuriyeti hamd olsun bulunduğu bölgede belki İsrail'den sonra en büyük demokrasiye, en gelişmiş demokrasiye sahiptir ama uluslar arası normlar açısından baktığımızda benim şahsi fikrim şudur ki kanunlarımızda kabahatler olsa dahi kanunların üzerinde Türk insanının bünyesinde kabahat vardır. Türk insanı sağ ile solu ile, gerisiyle ilerisiyle demokrasiyi kendi beyninde, zihninde, zihin haritasında, ruhunda hazmetmemiş bir millettir. Bence meselelerin temeli ve özü budur. Bunun için bu hazm süreci bu sosyolojik süreç tamamlanana kadar Türkiye daha ne krizler görecektir. Neden böyle olmuştur? Bunun cevabını vermek çok zor ama ben baktığımda bir üçlem görüyorum. 3 tane zıt görüyorum. Nedir bu zıt? Türkiye Cumhuriyeti kurulurken bağımsızlık savaşını millet vermiştir. Cumhuriyeti elit kurmuştur. Demokrasiyi yabancı getirmiştir. Türkiye'nin özeti budur. Türkiye Cumhuriyetinde evet Kurtuluş Savaşı Atatürk'ün liderliğinde verilmiştir ama bunu veren millettir. Ama Cumhuriyet kurulurken millet meydandan çekilir çünkü fakir fukara ve cahildir. Cumhuriyeti bir modernize projesi olarak elit kurar, askeri ve sivil elit kurar. Arkasından 50'li yıllara geldiğimiz zaman bunun yanına bir de sizin demokrasi koymanız gerekir diye batıdan gelen bir –ne derler tavsiye diyelim buna, bir tavsiyeyle Türkiye demokrasi sürecine girer.

Şimdi milletin bir yerde elitin bir yerde demokrasinin başka bir yerde

olduğu ülkede bunun üstüne, üçünün üst üste getirilmesi sanırım epey zaman alıyor. Ya biz Türklere bunu iyi beceremiyoruz veya bu hakikaten tarihi bir süreç olarak zaman istiyor. Demokrasiyi talep etmeyen, bunun için mücadele etmeyen bir milletin kurduğu demokratik rejimden, onu kullanması ve onu kendine olumlu olarak yorumlaması herhalde biraz süreç istiyor.

Bunun sonucu olarak da baktığımızda da ben genel, klasik şablon çerçevesinde Türkiye'nin bir türlü merkez sağ ve merkez solunu kuramadığını görüyorum. Dengesizlik de bence buradan çıkıyor. Zaman zaman 50-56, 63-67, 81-85-86 dönemlerinde belki Türkiye belirli bir istikrar dönemleri yakalıyor ama bunun dışında baktığımızda merkez sağ ve merkez sol Türkiye'de layikiyle oturmadığı için Türkiye uçlara, kenarlara devamlı kayan, devamlı olarak böyle "merkez kaç" teorisine mağlup olan bir görüntü arz ediyor.

Ne demek istiyorum? Merkez sağ genellikle liberal-demokrat undelerle şekillenir ve büyümeye önem verir. Merkez sol sosyal-demokrat undelerle şekillenir ve daha çok gelir dağılımına önem verir ve toplumlarda büyüme ve dağıtım süreçleri birbirini takip ederek, bir gelişme süreci yaşanır. Ama her ikisinin ortak bir kelimesi daha vardır: liberal-demokrat, sosyal-demokrat. Bu demokrat kelimesi de her ikisinin bir diğeri ile yaşaması gerektiğini onlara hatırlatan bir kelimedir. Yani ben bugün için başa geldim ama diğeri ile beraber yaşamak zorundayım, onunla birlikte var olmak zorundayım dedirten kelimedir. Merkez sağ ve merkez solda bu dengeler kurulamadığı için zaman zaman liberal zaman zaman gelir dağılımcı da olabiliriz ama bana öyle geliyor ki diğeriyle beraber yaşamaya razı olan demokrasi iki tarafta maalesef özümsemiş değildir. Şimdi bunu söyledikten sonra benden evvelki ko-

nuşmacılar askerin, laikçilerin tutumuna bakarak, onların demokrat olmadığını söylediler. %100 haklılar ama ben müsaade ederseniz belki bir öbür tarafa da dönüp bir de AK Parti sürecine bakmak istiyorum ve AK Partinin ne kadar demokrat bir parti olduğunu irdelemek istiyorum.

Bugünkü yapacağım konuşmanın da esas bölümünü, esas kimliğini bu oluşturacak. Bilenler bilirler 28 Şubat dönemi öncesi hatta AK Partinin ve liderinin uğradı haksızlık nedeniyle kendisine sahip çıkmış bir köşe yazarıyım. Bunun için 2 tane davadan 14 yıl hapis istemiyle yargılanmaktayım ve AK Partinin ilk 2 yılda Avrupa Birliği sürecinde gösterdiği çabadan dolayı da AK Partisini de alkışlamış bir insan olarak bu sözleri söylüyorum. Lütfen o perspektife de dikkat ediniz.

Şimdi ben AK Partiye baktığım zaman 4 Kasım seçimlerine geldiğinde parçalanmış bir merkez sağ ve parçalanmış bir merkez sol üzerine inşa edilen bir parti görüyorum. Neydi? Bugün hala beni şaşkınlığa çeviren bir şekilde meydanlara çıkan Mesut Yılmaz, Tansu Çiller merkez sağı yerle bir etmiş vaziyetlerdi ve o zamanın ana kelimesi “yolsuzluk”tu ve bu iki liderin yolsuzluk yaptığına dair inanç gerçek olmasa dahi o kadar çok yerleşik hale gelmişti ki, toplum oy kullanırken bunu esas olarak aldı. Öte yandan sola baktığımız zaman merkez sol diye bir olgunun Türkiye’de zaten yıllardır ben olmadığı görüşündeyim. Merkez sol da bomboş bir haldeydi. Bu ortamda birdenbire bir hareket ortaya çıktı. Bu hareket neydi? 28 Şubat’ın tokatını yemiş bir şiiir nedeniyle yargılanmış bir lider vardı ortada. O lider diyordu ki ben Milli Görüş gömleğimi çıkardım başka bir gömlek giymek üzereyim ve benim alacağım en önemli tedbir, bu aynen tarihte böyledir. Benden önceki lider Necmettin Erbakan hep uçlara bakarak Türkiye’yi muhtralara sü-

rüklediği için ben aynı yanlışı yapmayacağım. Bu tarihte yazılı bir cümledir. Ben size bu sözle geliyorum. Yani ben Türkiye'yi hep beraber kucaklayacağım, Türkiye'yi tekrar muhtıralar dönemine sevk etmeyeceğim. Ve ben kendim kalkıp merkez sağa geleceğim.

Bu süreç içinde seçimi şu matematik ya da bu matematikle ama herkes için geçerli olan kurallarla da kazandı. Kazandıktan sonra ilk 2 yıla baktığımızda gerçekten Cumhuriyet tarihinde bir Avrupa Birliği taraf-tarı olarak söylüyorum bunu, alkışlanması gereken bir sürece girdik. Yani daha evvel de Avrupa Birliği'ni benimseyen, o uğurda mücadele veren iktidarlarımız, hükümetlerimiz, partilerimiz olmuştu ama bu parti hepimizi şaşırtacak bir şekilde olağanüstü bir çaba gösterdi ve bu çaba sayesinde çok kritik bir yıla gelindi. Bu benim için bir anlamda AK Partiyi anlamada bir Milat yılı ve o da 2004 yılıdır. 2004 yılına geldiğimiz zaman Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye Aralık 17 idi galiba bir müzakere tarihi vermek üzere tarih verdiği güne geldik ve o yıl aynı zamanda yerel seçimlerin yapıldığı yıldır. İşte o tarih itibarıyla benim tezim -bugün size anlatmak istediğim- AK Partinin geriye dönüşe başladığı zamandır. Nedir bu? AK Parti birdenbire hep beraber görmeye başladık ki Avrupa Birliği sürecinde bir adım attıktan, müzakereleri aldıktan sonra kendisini içte ve dışta, hakkındaki sorular çerçevesinde meşruiyet kazanmış bir parti haline getirdiğine inandı ve ondan sonra -pazarlama tekniğiyle söyleyeyim- iç müşteriye döndü, bir süreç başladı.

Yerel seçimlere geldiğimiz zaman da 2002'de kurulan kadroda, merkez sağa gelmeye çalışan kadroda bulunan Milli Görüş dışındaki Anavatan'dan, Doğru Yol Partisinden, diğer partilerden gelen insanların da büyük bir tasfiyeye uğradığı bir döneme girdik. Bu çok tabanda yapı-

dığı için bunun yukarıdaki resmi görmek çok mümkün olmadı. Ve o yıldan itibaren çok kritik bir dönem yaşandı ki bu AK Partinin Avrupa Birliği ile esas yüzleştiği gündür. O da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Leyla Şahin hanımefendinin Başbakanlık tarafından atanmış 12 avukatla türban konusunda yaptığı müracaat üst mahkemede de ret edildi. 12 tane avukat Leyla Şahin'i Başbakanlık ofisi tarafından atanan 12 avukat savundu, onun teknik detaylarını ben gerekirse anlatabilirim çünkü inancım o davayı kaybetmek üzere AK Parti mahkemeye gitmiştir.

O dava kaybedildiği anda AK Parti tabanında bu Avrupa Birliği bizim bildiğimiz, bizim umduğumuz, bizim zannettiğimiz Avrupa Birliği değilmiş söylemi çok büyük kabul görmeye başladı.

Bugün bazı sosyologlar Avrupa Birliği karşıtlığının en fazla MHP ve AK Partide olduğunu söylüyorlar, ben o rakamları bilmiyorum, o araştırmaları bilmiyorum ama hal böyle çıkarsa ben hiç şaşmam. Bu bence çok önemli bir gözlemdir. Ben hiç şaşmam.

Şimdi ondan sonra ne başladı? Ondan sonra bence hala batının hatta biz Türkiye'deki modernite taraftarlarının hala çok farkında olmadığı bir örgütlenme biçiminin bu bölgede çok büyük başarıyla birleştiğinin bir örneğini daha görmeye başladık. Nedir bu? Benim adına mahalle politikası dediğim, tabanda ve altta yapılan, Şerif Mardin hocanın mahalle baskısı diye adlandırıldı ve nasıl kontrol edileceğini ben de bilmiyorum dediği bir politika yani etrafta, ortada gözükmeyen, medyaya yansımayan bir politika uygulamasına geçildi. Bu nedir? Bu HAMAS'ın, Hizbullah'ın, Müslüman Kardeşlerin ve Milli Görüş'ün kullandıkları sonraki yöntemleri farklı olsa dahi örgütlenme açısından ortak bir örgütlenme biçimidir. Bence bu da biraz ironi ile söyleyeyim:

Lenin'in kılcal damarlar teorisisidir.

Nedir bu? Bütün bir mahalle kendi mahalle yetkilileri tarafından devir alınır ve mahallede doğrudan siyaset veya propaganda yapılmaz. Mahallede doğrudan doğruya sosyal politikalara eğilinir, mahallenin fakir fukarası tespit edilir, fakir fukaraya yardım edilir, gıda yardımı yapılır, eğitim yardımı yapılır, sağlık yardımı yapılır. Lübnan'a HAMAS'a baktığımızda artık HAMAS'ın, Hizbullah'ın orada hastaneler ve okullar sahibi olduğunu dahi görürsünüz. Güneydoğu'da örgütlenmekte olan yeni Hizbullah'a baktığımızda, bizim Hizbullah'a baktığımızda tamamen eski Hizbullah'a ters olarak, sosyal politikaların ön plana çıktığı, insanların aklına değil, duygularına açık gördükleri, kendilerini ezik gördükleri yönlere eğildiğini görürüz. Bu anlamda Milli Görüş 2004 yılından itibaren benim tezim odur ki AK Parti tabanında tekrar teslim almıştır. Mahalle politikaları artık AK Partinin tavanını kendi politikalarında etkileyecek kadar güçlü hale gelmiştir. Şunu katiyen kastetmiyorum. AK Partinin Anayasayı, kanunları şer-i düzene göre değiştirmeye herhangi bir niyeti olduğu iddiasında katiyen değilim. Bunu yapmayacak kadar akıllılar bunu ret etmeyecek kadar da modernler ama alttan gelen Şerif Mardin'in kontrol edilip edilemeyeceğinden ben de şüphe duyuyorum dediği baskı bence meydanlara çıkan insanların duyduğu baskıdır. Şimdi onlar açısından da baktığımızda bunları kim örgütlemiş olurlarsa olsun bu baskının alttan gelmekte olduğunu, onlar bence yanlış ifadelerle söylüyorlar, ama alttan gelen bu baskıyı hissetmekte haklılar.

Bu baskı ne yapıyor? Basitçe örnekler vereyim. Bu baskı alıyor örneğin mayo reklamlarını yasaklamayı zorluyor yukarıya. Bu baskı alıyor meyhaneleri, içki içilen yerleri şehir dışına götürmeye zorluyor. Bu

baskı alıyor, ne yapıyor? Ortaya zina tartışması çıktığında Başbakanın kafasını ilahi bir emir olan günah ile dünyevi bir emir olan ceza konusunda karışmasına vesil oluyor. Zinanın daha doğrusu Başbakanın günah olanın suç olmayacağını görmesine engel oluyor. Verdiği demeçten bunu görüyoruz.

Ama onun şahikası, bu baskının bence şahikası bir cümlede kitlidir. Kendi avukatlarıyla Leyla Şahin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gidip, davayı kaybettikten sonra yani bu beklentiler yaşandıktan sonra Başbakan türban konusunda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde ne oluyor ki bu işe ulema bakar demiştir. Bu bir şer-i cümledir. Bu laik bir cümle değildir. Bu şer-i bir cümledir. Ben kastettiğini düşünmüyorum ama tabandan gelen baskı –kafası da karışık bir adam olduğu için çok fazla derin düşünme yeteneği olmadığı için, tamamen kendisinin aşağıdan gelen tepkilere mağlup olmasına neden olacaktır.

Şimdi bu seçimlerde AK Parti makyaj yenilemesi yapabilir, yeni ve çok kıymetli insanlar çıkarabilir ve onlar çok yeni söylemlere de girebilirler. Buna bir itirazım yok ama bir iddia ortaya atıyorum. Onların söylemlerinin limiti daima bundan böyle Milli Görüş'ün yazılı olmayan dinsel görüşleriyle limitlenecektir. Yani söyleyebileceklerinin limitleri bu olacaktır. Daha somutlaştırsak iddiam odur ki bu seçimlerde AK Parti Avrupa Birliği sürecinde mücadele vereceğine dair kuvvetli beyanlarda katiyen bulunmayacaktır.

Teşekkür ederim.